

ŠIKANOVANIE V ŠKOLE

JUDr. Danica Bedľovičová

Všetko o šikanovaní a kyberšikane v škole
v kontexte trestného zákona

RAABE

JUDr. DANICA BEDLOVICOVÁ

ŠIKANOVANIE V ŠKOLE

RAABE

Dr. Josef Raabe Slovensko, s. r. o.
Odborné nakladateľstvo
Člen skupiny KLETT
Heydukova 12 – 14, 811 08 Bratislava

Telefón: 02/32 66 18 40
E-mailová adresa: raabe@raabe.sk
www.raabe.sk
www.skolskyportal.sk

Konateľka spoločnosti: Mgr. Miroslava Bianchi Schrimpelová

Copyright:

© Dr. Josef Raabe Slovensko, s. r. o., 2024
© Autor

Všetky práva vyhradené.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tohto diela nesmie byť reprodukováaná alebo prenášaná v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom, elektronickým alebo mechanickým vrátane fotokópií, nahrávaním alebo akýmkoľvek dostupným prenosom informácií bez písomného súhlasu nakladateľstva Dr. Josef Raabe Slovensko, s. r. o., okrem recenzií, kde sú citované krátke pasáže na účely zaradenia recenzie do časopisu, novín alebo vysielania.

Autorka:

JUDr. Danica Bedlovičová

Grafická:

Lucia Horineková – BlueGRAPHIC

Manažérka projektu:

Jana Šajgalíková

ISBN: 978-80-8140-868-7

Rok vydania: 2024|prvé

Obsah	Strana
1. Úvod	4
2. Legislatívne východiská	5
2.1 Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov	5
2.2 Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov	17
3. Terminológia šikanovania, kyberšikanovania s príkladmi	20
3.1 Kyberšikanovanie verzus klasické šikanovanie	26
4. Trestná zodpovednosť žiaka, ktorý je agresorom	30
5. Povinnosti riaditeľa, pedagóga, odborného zamestnanca	33
6. Prevencia šikanovania	36
6.1 Anonymný dotazník	48
7. Šikanovanie žiakov pedagogickými zamestnancami	51
8. Záver	52
9. Interná norma – ukážka.	53

1. ÚVOD

V posledných rokoch sa celosvetovým fenoménom stalo šikanovanie v školstve, žiaľ, tento fenomén neobišiel ani Slovenskú republiku, a to aj napriek tomu, že Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky vydalo viacero usmernení k tejto problematike.

Dňom 1. septembra 2018 nadobudla účinnosť smernica Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach.

V roku 2021 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) vydalo Akčný plán riešenia šikanovania v školách a školských zariadeniach na roky 2022 – 2023. Vychádzajúc z tohto dokumentu cieľom Akčného plánu na roky 2022 – 2023 je eliminovať riziká, ktoré by narušali vytvorenie prostredia pre deti a mládež, ktoré by reálne projektovali pocit bezpečia, miesto na rozvoj a seberealizáciu.

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v spolupráci s Národným inštitútom vzdelávania a mládeže (ŠPÚ) vydal s účinnosťou od septembra 2022 príručku Prevencia a riešenie šikanovania – sprievodca pre školské prostredie.

Žiaľ, vychádzajúc z praxe môže konštatovať, že od roku 2006, keď bolo ministerstvom vydané metodické usmernenie č. 7/2006-R z 28. marca 2006 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach, sa v školách veľa nezmenilo a niektoré školy o týchto vydaných dokumentoch ani nevedia. Šikanovanie medzi žiakmi v škole začnú často riešiť až vtedy, keď sa o ňom dozvedia z médií.

V úvode knihy sme sa zamerali na legislatívu súvisiacu so šikanovaním, jej terminológiu s príkladmi a následne sa pokúsime nájsť aj možnosti jeho riešenia a predchádzania.

2. LEGISLATÍVNE VÝCHODISKÁ

V Slovenskej republike problematiku šikanovania a v súčasnosti aj kyberšikanovania riešia ustanovenia Trestného zákona – zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „TZ“) a zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Autorka článku vybrala pre čitateľov len tie ustanovenia právnych predpisov, ktoré sú použiteľné v školstve, jednak pre potreby učiteľov, aby ich oni pri svojej pracovnej činnosti neporušili, a tiež zo strany žiakov, aby učitelia vedeli posúdiť porušenia zo strany žiakov v problematike šikanovania a kyberšikanovania.

Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu trestného činu – Trestný zákon v znení neskorších predpisov alebo priestupku – zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

2.1 Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov

Na začiatok je však potrebné vyjasniť súvisiacu terminológiu, podľa ktorej (§ 9) TZ stanovuje, že **trestný čin je prečin a zločin**.

§ 10 TZ – Prečin

*Trestný
zákon*

(1) Prečin je

- a) trestný čin spáchaný **z nedbanlivosti** alebo
- b) úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby **neprevyšujúcou päť rokov**.

(2) Nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

§ 11 TZ – Zločin

(1) **Zločin** je úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby **prevyšujúcou päť rokov**.

(2) O zločin ide aj vtedy, ak v prísnejšej skutkovej podstate prečinu spáchaného úmyselne je ustanovená horná hranica trestnej sadzby prevyšujúca päť rokov.

(3) Zločin, za ktorý tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby **najmenej desať rokov, sa považuje za obzvlášť závažný**.

§ 22 – Vek

(1) Kto v čase spáchania činu inak trestného **nedovŕšil štrnásť rok** svojho veku, nie je trestne zodpovedný.

§ 94

(1) Osoba, ktorá v čase spáchania trestného činu dovŕšila štrnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku, sa považuje za mladistvú.

§ 95 – Trestná zodpovednosť

(1) Mladistvý **mladší ako pätnásť rokov**, ktorý v čase spáchania činu nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný.

(2) Prečin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, nie je trestným činom, ak ho spáchal mladistvý a ak je jeho závažnosť malá.